

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidskriftet@legeforeningen.no

Skapende mellomrom

Eli Berg

Det skapende mellomrommet – i møtet mellom pasient og lege

252 s, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2005.

Pris NOK 325

ISBN: 82-05-33502-8

Eli Berg presenterer i denne boken sin avhandling for den medisinske doktorgrad, en kvalitativ studie av forholdet mellom pasient og lege. Forskingen er skrevet som en fortelling, og forfatteren tar for seg dette viktige temaet

med stor entusiasme.

Det hele settes i gang av en følelse av at faget medisin ikke evner å møte pasienter i deres verden, og av frustrasjoner over at egne erfaringer ikke samsvarer med medisinsens forståelse av helse og sykdom. Hun legger om sine rutiner som allmennpraktiker, samarbeider med psykolog og setter inn lange samtaletimer. Hun forteller om radikale forandringer i praksisen, med blant annet kortere ventetid. Hun får et allmennpraktikerstipend, og blir med en av pasientene tilbake til hjembygd da hans for å se om dette kan hjelpe. Siden får hun et stipend ved Universitetet i Tromsø, og foretar forskningssamtaler med pasienter («medtenkere») om hva som er viktig for dem når pasient og lege møtes.

Forskingen er kvalitativ og egner seg bra i bokform. Medtenkernes historier og refleksjoner er spennende å lese. I tillegg er boken svært personlig. Dette passer fint til denne type forskning, som avhenger av opplevelsene til både forskeren og dem som det blir forsket på. Forfatteren setter seg dypt inn i forholdet mellom seg og sine pasienter, og beskriver hvordan begge parter erfarer det. Hun opplever at medtenkernes refleksjoner finner gjenklang også hos store tenkere. Hun legger spesielt vekt på filosofen Emanuel Levinas' tanker om å legge seg selv til side i møtet med andre mennesker.

Jeg har stor respekt for forfatterens vilje til å hjelpe sine pasienter og for hennes solide erfaringsbakgrunn. Hun har jobbet nesten like mange tiår i allmennpraksis som

jeg har jobbet måneder. Jeg er ny i faget og har mye å gjøre. Derfor var det verdifullt for meg å lese denne boken, som jeg vil anbefale til andre som er interessert i temaet. Jeg har fått mye å tenke på, og er blitt minnet om mange viktige perspektiver i mine fremtidige møter med pasienter. Jeg sitter igjen med like mange spørsmål som svar. Blir konsultasjonen mer skapende om jeg underkaster meg dem jeg møter på kontoret? Kan man ved å underkaste seg skape likeverd? For meg er bokens filosofiske grunntanker vanskelig å akseptere som rettesnor for klinisk praksis.

Hilde Katrine Andersen

Hjelmeland kommunale legekantor
Hjelmeland

Trygderegler for leger

John Gunnar Mæland

Veileder i trygdemedisin 2004–2005

130 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk,

2004. Pris NOK 195

ISBN 82-05-33380-7

Leger i klinisk praksis, studenter og rådgivende leger vil ha glede av denne veilederen. Den gir først en fyldig innføring i legens rolle som sakkyndig, sett i forhold til det å være behandlende lege. Et viktig og

vanskelig rollespill for de fleste.

De viktigste lover og retningslinjer ved sykmelding, rehabilitering, attføring og uførepensjon gjengis. I dette virvar av regler i stadig forandring kan vi nok ha nytte av en veileder noen hver. Ikke minst i en tid da myndighetene ønsker funksjonsvurdering tatt i bruk som en viktig metode som supplement til diagnostisering. Veilederen gir oss råd så langt det er mulig etter dagens kunnskap.

Dette er også en fyldig innføring i trygdens regler knyttet til medisinsk behandling, opphold i opptreningsinstitusjon, grunnstønad, hjelpstønad, tekniske hjelpemidler, attføringsstønad osv. Både dette kapitlet og det neste om yrkesskade/sykdom er relativt detaljert, men man kan

slå opp i boken når man er i tvil. Kapitlet om yrkesskade/sykdom er såpass instruktivt at det nok vil være til nytte også for leger ansatt i trygdeetaten. Mange opplever at regelverket på dette området kan være vanskelig å forstå når man skal behandle slike saker. Veilederen viser vei på en instruktiv måte.

Tabellene og illustrasjonene bidrar til at bokens juridiske budskap blir lettere tilgjengelig. En betydelig del er gjengivelse av lovparagrafer, rundskriv og retningslinjer fra Rikstrygdeverket. Mange leger kunne nok ønsket seg et språk i en mer medisinsk form. Men dette er krevende hvis man skal unngå at teksten blir juridisk upresis.

Boken henvender seg til medisinstudenter og praktiserende leger. Som veileder og oppslagsbok i trygdemedisin vil den være kjærkommen for de fleste. Den er et viktig supplement til andre lærebøker i samfunnsmedisin og sosialmedisin.

Gunnar Tellnes

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitetet i Oslo

Sverige ligger foran

Socialstyrelsen

Folkhälsorapport 2005

395 s, tab, ill. Pris SEK 265

ISBN 91-7201-940-9

Dette er den sjette folkehelse rapport som legges frem for den svenske regjeringen – den første kom i 1987! Med utgangspunkt i gode helseregistre og personnummer er man i stand til å gi et godt grunnlag for å drive helsepolitikk.

Målgruppen for rapporten er i første rekke politikere, på alle plan, men den henvender seg også til organisasjoner og myndigheter – alle som er med på å treffe beslutninger i helsevesenet i Sverige.

Rapporten er oversiktlig i valg av tematiske inndelinger, og har klare, delikate tabeller og figurer. Viktige temaer er demografi, befolkningsendring og endring av familien, folkehelsens utvikling og fordeling. «Folksjukdommar» som hjerte- og karsykdommer, diabetes, overvekt, kreft og mentale lidelser tas opp. Det er inspirerende å lese: «I alla åldrar ... ökar andelen överviktiga. Troligen beror viktökningen på at man äter för mycket. At man rör sig för litet